

† Історія

ФУНДАМЕНТ ПИСЬМЕННИЦЬКОЇ БУДОВИ

До 60-річчя створення Рівненського обласного літературного об'єднання

Шістдесят років тому, у листопаді 1956 року, за ініціативи поетів і прозаїків, які гуртувались навколо газети «Червоний прапор», було засновано Рівненське обласне літературне об'єднання і обрано бюро. Через 20 років, у грудні 1976, у Києві на Правлінні Спілки письменників України, сорок років тому відбувся творчий звіт об'єднання.

Ця подія була знаковою для літературного життя Рівненщини. Пропозицію письменників, що об'єднувались навколо редакції обласної газети, підтримало обласне управління культури, і посприяти зібрати в Рівному завідуючих відділами культури та літераторів-початківців з районів. Учасники зборів, що відбулися у листопаді 1956 року, схвалили створення обласного літературного об'єднання та обрали бюро, до складу якого увійшли член Спілки письменників України Ольга Ткачук, прозаїки Лаврентій Кравцов, Василь Андрійчук, поети Петро Красюк, Дмитро Метелик, Георгій Сербін та Микола Кузьменко. Велику допомогу бюро надавали рівнями літературознавець, викладач педінституту Петро Лещенко; науковець, краєзнавець Олександр Молчанов; поет Анатолій Крашаниця.

Першим вагомим творчим здобутком бюро було видання у 1957 році альманаха

«Літературна Ровенщина» (упорядник Георгій Сербін, редактор Василь Андрійчук). До нього увійшли понад двох десятків творів молодих авторів Полісся. За визначенням літературно-краєзнавчої енциклопедії Рівненщини (2005) це «перший в історії краю літературний альманах».

Важливою подією також стала поява у 1958 році першого в історії нашого краю збірника «Пісні Ровенщини», виданого зусиллями літоб'єднання та управління культури. Збірник містив пісні Сергія Лагодзинського, Василя Шила, Магдаліни Салатової (слова), Дмитра Демченка, Бориса Доліна, Леоніда Жевченка (музика) та інших авторів.

Не маючи досвіду керівництва літературним процесом в масштабах цілого краю, ми звернулись за допомогою у Київ до Правління Спілки письменників України. Вони охоче відгукнулись, і до Рівного почали їздити письменники із комісії по роботі з молодими авторами Олександр Левада, Борис Комар, Абрам Кацнельсон, Микола Яровий та інші. Разом з тим, правління СПУ доручило опікуватися нашим об'єднанням Львівській обласній організації письменників і особисто її голові, відомому поетові Ростиславу Братуню, з яким ми довгі роки підтримували дружні творчі і ділові зв'язки.

Особливо ми були вдячні нашому постійному кураторові Миколі Романченку, відповідальному секретареві Львівської обласної організації письменників. За його порадою згаданого найголовнішим важелем плідної творчої праці з молодими авторами на місцях стало запровадження «кущових уповноважених» бюро, які б організовували і керували літературними гуртками, студіями, клубами в районах, селах.

Завдяки наполегливій, цілеспрямованій роботі бюро і наших «уповноважених» на початку вісімдесятих років обласне об'єднання налічувало понад тридцять уgrupовань, студій, гуртків, клубів в райцентрах, навчальних та культурних закладах та на окремих підприємствах області. Цікавими та плідними стали літературні групи «Берізка», «Промінь», «Пролісок», «Веснянка» у Березному, Володимирці, Острозі, Сарнах та в інших райцентрах, на рівненських підприємствах та у закладах – на льонокомбінаті, заводі газорозрядної апаратури, педагогічному інституті та медичному училищі. Всі разом вони об'єднували понад сто чоловік творчої молоді. Їх твори постійно друкувались на шпальтах районних газет та в щомісячних літературно-мистецьких сторінках «Горинь», «Заспів» обласних

газет «Червоний прапор» і «Зміна».

Бюро літоб'єднання проводило разом з тим велику літературно-краєзнавчу роботу щодо відзначення імен відомих письменників і знакових культурно-мистецьких подій нашого краю, а також повернення імен та вшанування частково забутих за різних обставин літераторів.

Рівненське літоб'єднання широко вшанувало ювілеї відомих письменників, які або народились або перебували, жили на Рівненщині. Були повернуті та оприлюднені добрі імена поетів Ошера Шварцмана, Валерія Поліщука, Кості Гація, Сергія Євчука, Кліма Ткача, Олександра Лебедева, Сидора Алтуніна, Миколи Максиса та Миколи Пивоварчука. З цією метою проводились літературні вечори, зустрічі з учнівською молоддю, у пресі публікувались матеріали про їх життя і творчість.

За понад тридцятирічну свою діяльність бюро Рівненського літературного об'єднання (голови бюро: Дмитро Мегелик 1956-1958; Георгій Сербін 1958-1978; Григорій Дем'янчук 1978-1987 роки) виховало і відкрило двері у велику літературу значному загону рівненських прозаїків, поетів, байкарів, чії імена згодом стали відомими не лише на Поліссі й Волині, а й по всій Україні. Це, насамперед, – Петро Красюк, Степан Бабій, Євген Шморгун, Григорій Дем'янчук, Петро Велесик, Володимир Грабоус, Валерій Баталов, Микола і Юрій Берези, Василь Басараба, Сергій Мельничук, Валентин Монаєнков, Іван Кидрук, Леонід Куліш, Євген Товстуха, Петро Гуріненко та чимало інших. Їхні імена є гордістю Рівного та Рівненської обласної письменницької організації.

Георгій СЕРБІН,
голова бюро Рівненського літературного об'єднання у 1958-1978 рр.